

Өмірді сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2023 жылдың бірінші жартыжылдығында

Кезеңнің негізгі тенденциялары

- 2023 жылдың бірінші жартыжылдығында өмірді сақтандыру нарығының барлық негізгі көрсеткіштері ӨСК өнімдеріне деген қызығушылықтың артуын көрсетті.
- ӨСК активтері Т 1 028,6 млрд-қа дейін ұлғайды (+Т109,1 млрд немесе 11,9%) және бүкіл сақтандыру нарығының жиынтық активтерінің 43,6% құрады.
- Активтер құрылымындағы тауар әлі де ең үлкен үлесті бағалы қағаздар алады (83,7%). Олардың көлемі 2023 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша Т848,1 млрд (+Т71,5 млрд) құрады, оның 40%-дан астамы ҚР Қаржы министрлігінің МБҚ-на тиесілі.
- ӨСК міндеттемелерінің көлемі негізінен РЕПО операциялары көлемінің (+46,0% немесе Т32,3 млрд) және сақтандыру шартында көзделген қызметтер бойынша маржаның (+32,9% немесе Т16,3 млрд) өсуі есебінен Т759,4 млрд (жыл басынан бері +7,2% немесе Т51,1 млрд) дейін өсті.
- S&P компаниясы сектордағы шоғырлануды "жоғары" деп бағалайды: активтер бойынша өмірді сақтандыру нарығының 71,6% - үш ірі компания алады: Халық-Life, Nomad life және FFLife.

- 2023 жылдың бірінші жартыжылдығында "Жұмыскерлерді жазатайым оқиғалардан сақтандыру" бабы бойынша сақтандыру сыйлықақыларының (+70,3% немесе Т17,2 млрд), сондай-ақ төлемдердің (2,8 есе немесе Т4,5 млрд-қа) айтарлықтай өсуі байқалды.
- Есепті кезеңдегі үлесті зейнетақы аннуитеттік сақтандыруға сұраныстың өсуін (сыйлықақылардың 44,9%-ға немесе 16,6 млрд-ға ұлғаюы), ол бойынша төлемдер көлемінің төмендеуімен (-62,5% немесе 2,3 млрд-ға) атап өтуге болады.
- Жалпы алғанда, сақтандыру төлемдерінің өсімі (+42,0% немесе Т8,5 млрд) сақтандыру сыйлықақыларының өсуінен асып түсті (+32,6% немесе Т52,6 млрд), нәтижесінде төлемдердің сыйлықақыларға арақатынасы біршама нашарлады: бай2022 жылдың қорытындысы бойынша 12,5%-ға қарсы 13,4%.
- Осы сектордың бай2023 ж.таза табысы сақтандыру қызметінен ӨСК кірістерінің өсуі (+29,3% немесе Т46,3 млрд) және жалпы және әкімшілік шығыстардың қысқаруы (-34,9% немесе Т8,1 млрд) есебінен 2,1 есеге, Т51,1 млрд-қа дейін өсті.
- ӨСК нарығы бойынша меншікті капиталдың рентабельділігі 19%-ға дейін өсті (бай2022 ж.14%).

АКТИВТЕР

Т 1028,6 млрд
▲ 11,9%

САҚТАНДЫРУ РЕЗЕРВТЕРІ

Т 691,5 млрд
▲ 4,7%

МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

Т 218,4 млрд
▲ 25,8%

БӨЛІНБЕГЕН КІРІС

Т 51,1 млрд
▲ 110,0%

САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ*

Т 214,1 млрд
▲ 32,6%

ТАЗА САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ*

Т 212,2 млрд
▲ 33,6%

САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ*

Т 28,6 млрд
▲ 42,0%

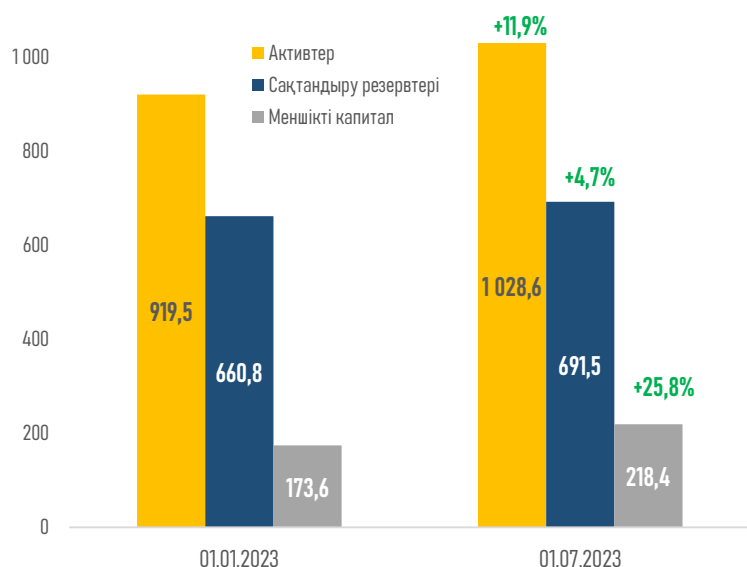
ТАЗА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ*

Т 28,3 млрд
▲ 43,7%

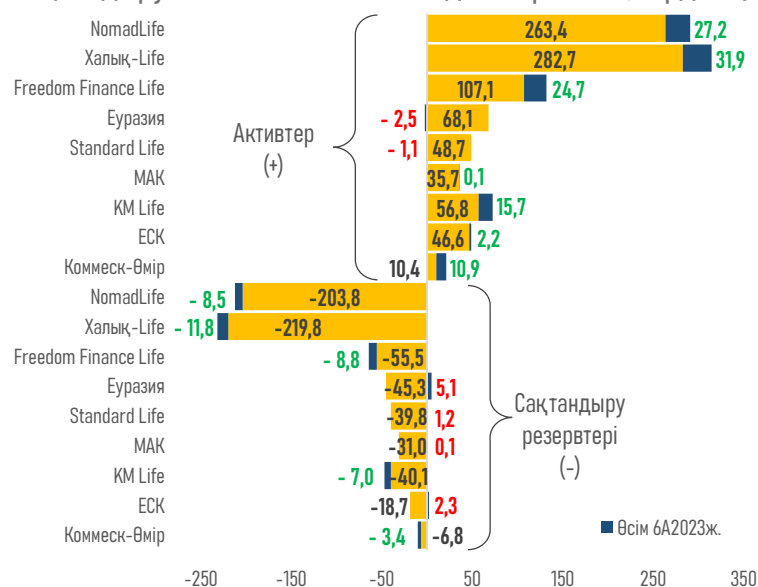
Дереккөз: ҚРҰБ. Ескертпе: өсім бойынша деректер бай2022 жылғы деректермен салыстырғанда келтірілген; «Коммекс-Өмір» ӨСК, «СЕНТРАС КОММЕК ЛІВЕ» ӨСК-мен салыстырылады

Сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, млрд теңге

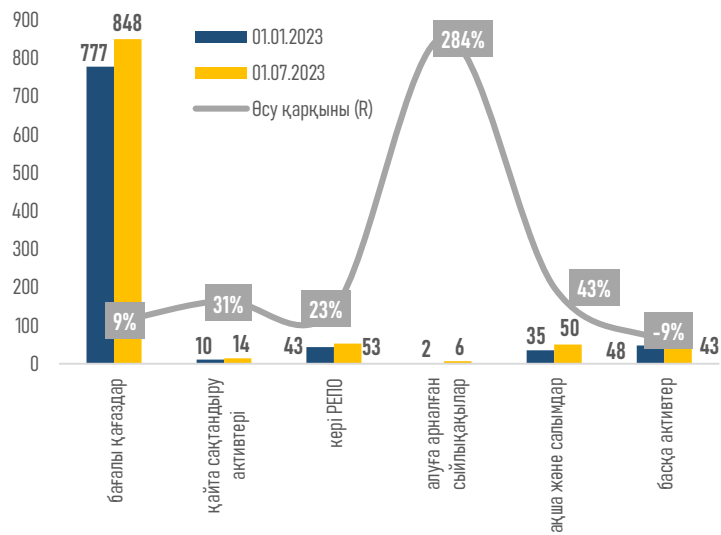

Сақтандыру компаниясы бөлінісіндегі көрсеткіш, млрд теңге

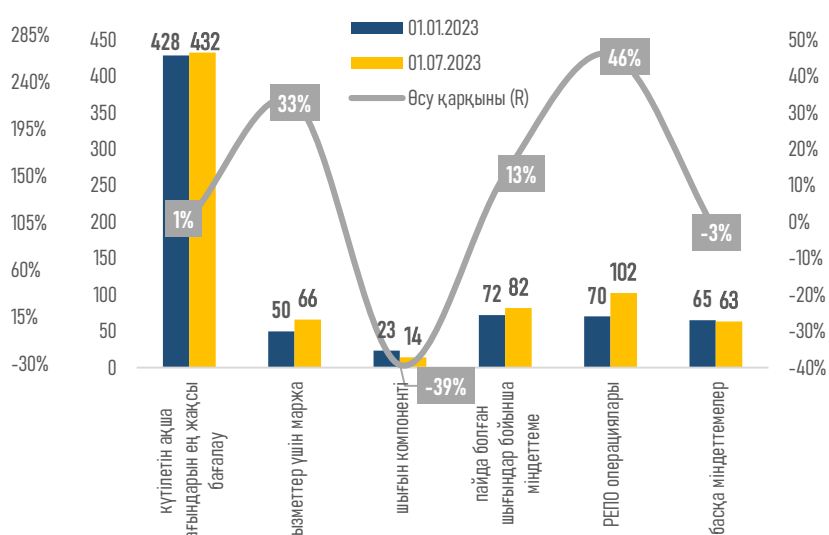

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

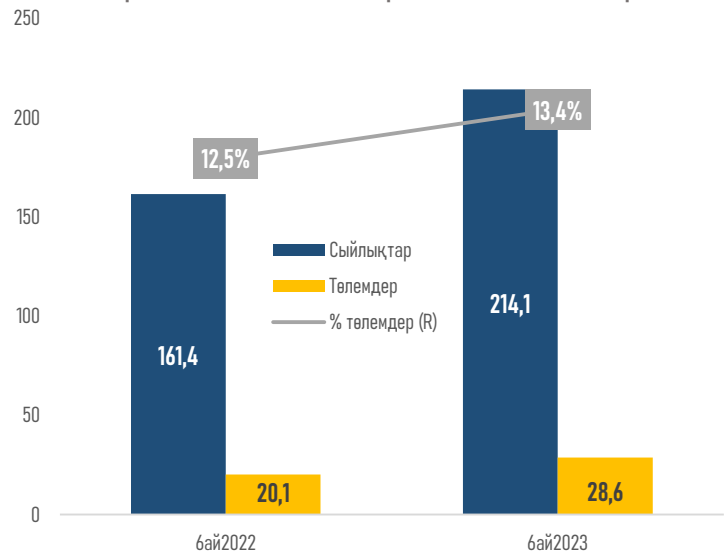

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

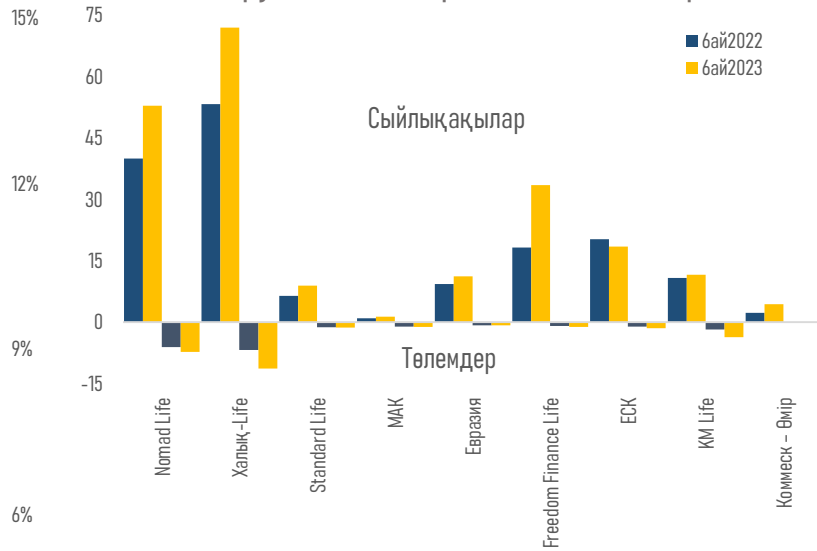

Төлемдердің сыйлықақыларға қатынасы

Төлемдердің сыйлықақыларға қатынасы, млрд теңге

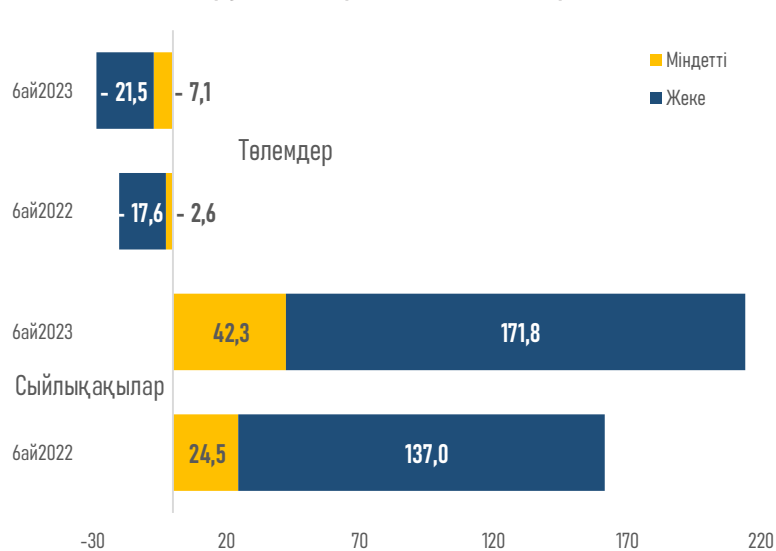

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, млрд теңге

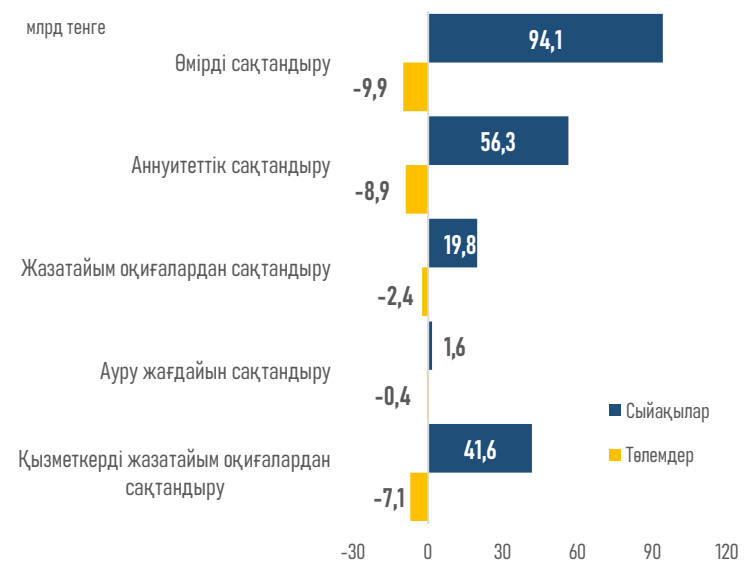

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

6 ай2023 үшін сыйлықақылар мен төлемдердің нысаналы мақсаты

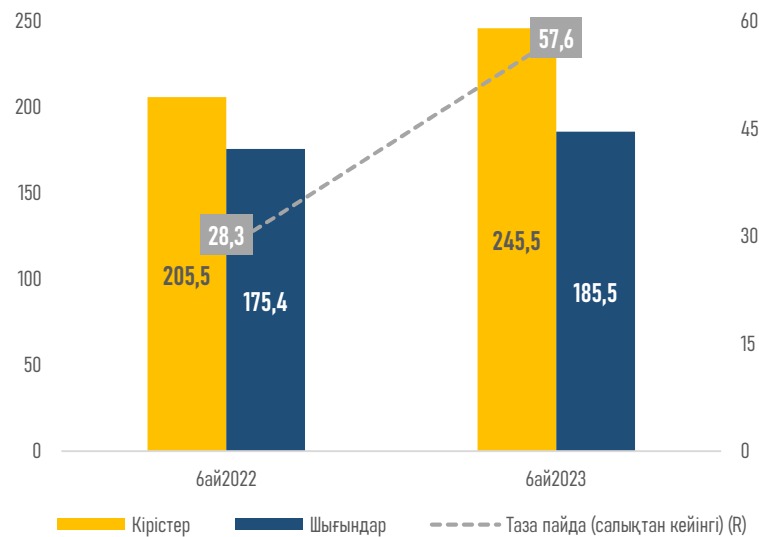

Өмірді сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

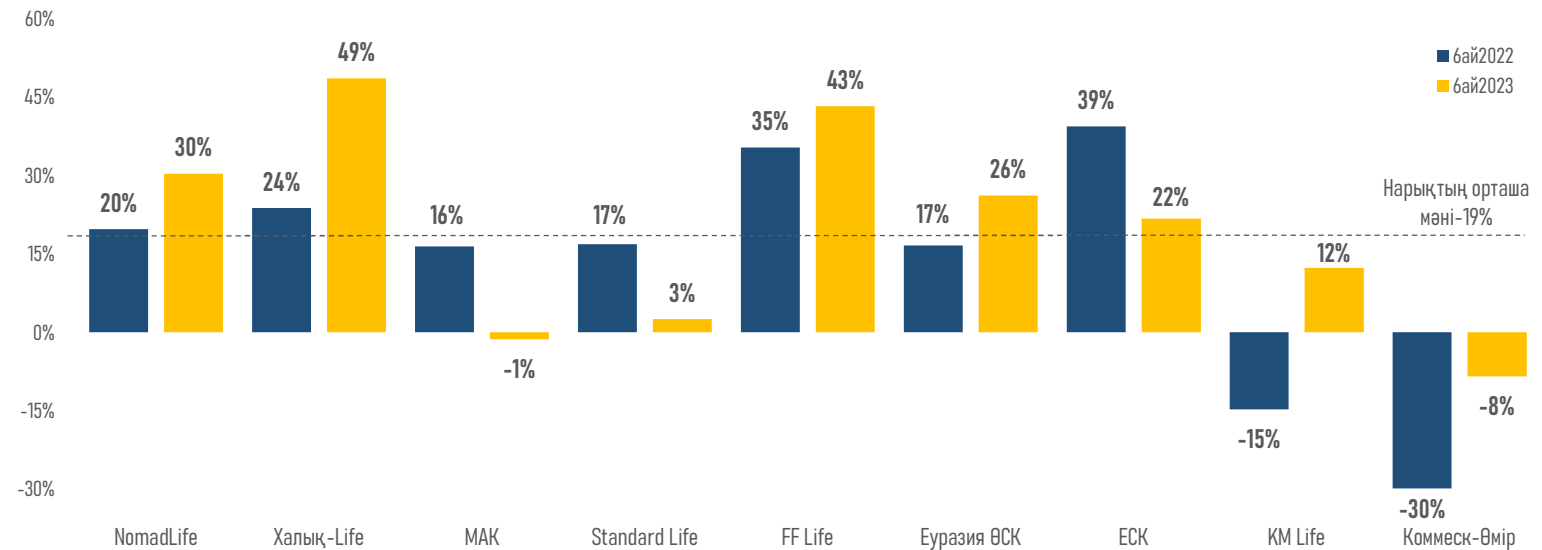
6ай2023 үшін кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, млрд теңге

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі* (RoAE)

Кезеңнің қысқаша қорытындылары

2023 жылдың бірінші жартыжылдығында өмірді сақтандыру секторы сақтандыру қызметінен түсетін кірісті, бағалы қағаздар бойынша сыйақыны ұлғайту, сондай-ақ әкімшілік шығыстарды оңтайландыру есебінен табыстылықтың айтарлықтай өскенін көрсетті.

Қызметкерлерді жазатайым оқиғалардан сақтандыру кезінде сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін есептеу жылдық еңбекақы қорына негізделгенін ескере отырып, оның ұлғаюы сыйлықақылар көлемінің өсуіне айтарлықтай ықпал еткен болуы мүмкін. 2023 жылғы қаңтар — маусымда Қазақстанда жалақы қоры өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 20,4%-ға өсті.

Сонымен қатар, зейнетақы аннуитеті бойынша сыйлықақылардың өсуі ерлі-зайыптыларға екеуіне де өмірлік төлемдерді қамтамасыз ету үшін зейнетақы жинақтарын біріктіруге мүмкіндік беретін былтырғы заңнамалық өзгерістермен байланысты болуы мүмкін.

Бұдан басқа, ӨСК өнімдеріне деген қызығушылықты оларға Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорының кепілдіктерін тарату қолдауы мүмкін.

Сонымен қатар, ӨСК сақтандыру төлемдерінің өсуі өткен жылдың Жоғары базасы аясында аннуитеттік сақтандыру бойынша төлемдердің қысқаруымен (-62,5% немесе Т2,3 млрд) шектелді.

Бағалы қағаздар бойынша сыйақы түріндегі ӨСК табыстарының өсуі (+40,9% немесе Т12,8 млрд) негізінен базалық мөлшерлеменің ағымдағы деңгейімен қамтамасыз етілді (2023 жылғы бірінші жартыжылдықтағы 16,75% бір жыл бұрынғы 12,7% орташа мәнге қарсы).

Саланы одан әрі цифрландыру, бәлкім, еңбекақы төлеуге жұмсалатын шығыстарды едәуір қысқартуға мүмкіндік берген (-43,0% немесе Т6,8 млрд).

S&P деректеріне сәйкес, қазақстандықтардың өмірді сақтандыруға жылдық шығындары біртіндеп артып келеді (2022 жылы \$42 қарсы 2020 жылы \$29), алайда салыстырмалы сақтандыру нарықтарының көрсеткіштерінен әлдеқайда төмен (Колумбия мен Польшада шамамен \$100, Чехия мен Уругвайда шамамен \$200).

Осылайша, үкіметтің халықтың әл-ауқатын арттыру жөніндегі жұмысы және сақтандыру нарығын дамыту жөніндегі ҚНРДА сектор көрсеткіштерінің серпініне оң ықпал етуді жалғастырады және ӨСК әлеуетін одан әрі ашуға ықпал етеді.